

R | O | K | | D | U | B | U

LESU ZDAR

MĚSÍČNÍK PRACOVNÍKŮ LESŮ ČESKÉ REPUBLIKY A PŘÍZNIVCŮ LESA • ČERVENEC 2001

**Významný
dokument
v platnosti**

**Péče o genofond
lesních dřevin**

**Exkurze na lesním
majetku pana
barona Rotenhana**

**Limit
pěstební
činnosti**

**Naučné
stezky**

LESU ZDAR

OBSAH 07/2001

- 3 Významný podnikový dokument v platnosti
- 4 Výskyt karanténnych sypavek
– Mycosphaerella pini, M. dearnesii
- 5 Péče o genofond lesních dřevin
- 8 Exkurze na lesním majetku pana barona Rotenhana
- 10 Limit pěstební činnosti a možný přístup k jeho stanovení
- 12 Naučná stezka „Lužní les“ na Lesním závodě Židlochovice
- 13 Pozvání k procházce krajem hradu a zámku Kolštejna
Svitavský Den dětí
- 14 Jak se dělá velká cena
- 15 Nové knihy
Ukončení projektu Phare
„Krušné hory – regenerace lesa“
Poděkování za spolupráci při výstavbě cyklostezek v okolí Kladna

Fotografie na obálce:

- 1. strana: Přirozeně obnovená jedle bělokora. Cílem je založit semenný porost; LS Kaplice
- 2. strana: Genová základna modřinu na LZ Boubín; polesí Zatoři
- Poslední strana: Dubová alej; ilustrační foto M. Chroust.

LESU ZDAR

TIRÁŽ

LESU ZDAR

Měsíčník pracovníků Lesů České republiky, s.p.

Adresa redakce:

LČR, s.p., Přemyslova 1106
501 68 Hradec Králové 8
tel.: 049/5860276, 5260325-30
fax: 049/5262391
e-mail: rezac@lesy.cz

Vydává:

LČR, s.p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8

Redakční rada:

Předseda: Ing. Jan Duha,
Členové: Ota Buršík, Ing. Jaromír Latner, CSc.,
Ing. Václav Lidický, Ing. Lubomír Dědek,
Aleš Mrkvica, Ing. Pavel Starý,
Ing. Josef Hruška, Dr. Ing. Vladimír Dolejský

Odpovědný redaktor: Ing. Jan Řezáč

Grafická úprava: CREATIVE DIRECTION

(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele).

Tiskne:

Bartošova tiskárna, s. r. o., Hradec Králové,
Kalendova 688. Přetisk povolen.
(Uzávěrka příštího čísla 15. 7. 2001).
Rg1-1994

Významný podnikový dokument v platnosti

Prvního června letošního roku nabyl účinnosti dlouho avizovaný, dlouho připravovaný, ale hlavně potřebný a významný podnikový dokument. Tvoří přílohu Příkazu generálního ředitele podniku č. 3/2001 a nese název „Směrnice pro nakládání s vybraným majetkem České republiky, k němuž má právo hospodařit podnik Lesy České republiky, s. p.“. Využívám možnosti dané naším podnikovým časopisem a považuji za potřebné sdělit zaměstnancům podniku důvody, které ke zpracování tohoto materiálu vedení podniku vedly, spolu s představami, jejichž naplnění si od praktické aplikaci Směrnice do života slibujeme. Nutno na úvod uvést, že nakládáním s majetkem ve smyslu této směrnice, a tím i tohoto mého článku, není myšleno nakládání lesnické, profesní, ale nakládání majetkově právní.

LZ Boubín - spontánní zmlazení buku v nižších partiích Šumavy zcela mění charakter kdysi uměle vysazených smrkových monokultur

Důvody vzniku směrnice

Za zásadní důvod zpracování směrnice jsme považovali ujednacení podnikové strategie chování se k majetku státu, který jsme povinováni spravovat s péčí řádných hospodářů. Ukládá nám to jak zakládací listina podniku, tak naše povinnost a čest být zaměstnancem podniku Lesy České republiky. Jsem přesvědčen, že pro většinu našich zaměstnanců to není planá fráze, ale vnitřní přesvědčení.

Dalším, stejně významným důvodem, bylo přenesení určených pravomocí, a s nimi souvisejících odpovědností, z ředitelství podniku na organizační jednotky. Záměrem je posílit význam oblastních inspektorátů, lesních správ, přímo řízených závodů a oblastních správ toků, a dále urychlit a zracionalizovat vyřizování případů, které se týkají nakládání s dotčeným majetkem. Aby bylo tohoto dosaženo, bylo nutno aktualizovat potřebné postupy při nakládání s majetkem státu, k němuž máme právo hospodařit, do současně platného právního řádu České republiky, což byl jeden z dalších významných a potřebných úkonů.

Protože jsem se na přípravě a zpracování směrnice od jejího zrodu podílel, mohu odpovědně říci, že jsme si v počátcích ani plně neuvědomili, jak složitá práce nás čeká. Zpracovat

tak obsáhlou problematiku do rozsahem a obsahem přijatelné a vyvážené podoby, v permanentně probíhajících legislativních změnách, při tříbení našich názorů na tu kterou skupinu majetku vedlo k občasně beznaději, zda jsme schopni tento materiál vůbec stvořit. To, že je dokument na světě, svědčí o zájmu autorů se na práci aktivně podílet spolu s ochotou se domluvit. Za toto je třeba jim poděkovat. Jaká bude kvalita naší práce, ukáže život.

Odborná náročnost

Nezastírám, že panují obavy, zda budou schopni všichni příslušní zaměstnanci podniku zvládnout problematiku, vyžadující určitý stupeň právního vědomí spolu s nároky na preciznost získávání podkladů a zpracování písemných dokumentů. K tomu bude přistupovat potřeba korektních, odborně vedených jednání s druhými stranami. Jsem osobně přesvědčen, že přes očekávané počáteční problémy se celá záležitost postupně zaběhne do normálu a bude průběžně zvládána.

V souladu s Příkazem GŘ č. 3/2001 proběhly v měsíci květnu na pěti místech pracovní semináře bezprostředně zainteresovaných zaměstnanců podniku (právníků, metodiků pro katastr a restituce, pracovníků PE, pracovníků HIM). Cílem pracovních jednání (mimo proško-

lení dalšího významného dokumentu „Smlouva o spolupráci při vypořádání restitucních nároků podle zákona číslo 229/1991 Sb. a předpisů souvisejících mezi Pozemkovým fondem ČR a Lesy České republiky, s. p.“) bylo proškolení zmiňované směrnice, upozornění na její problémové body a prodiskutování názorů, dotazů a připomínek účastníků seminářů.

Z průběhu jednání a diskuse je zřejmé, že až vlastní vyřizování jednotlivých případů nakládání s tímto majetkem na podnikových organizačních jednotkách ukáže problémy, které lze očekávat, stejně tak, jak jsme schopni je řešit.

V nejbližších dnech bude na lesní správy, přímo řízené závody, oblastní inspektoráty i správy toků z Odboru majetkoprávního Ř LČR postoupena větší část ze zhruba 5 tisíc případů s danou problematikou, které se k dnešnímu dni v různém stupni rozpracovanosti řešení na Ř LČR nacházejí. Určení budou pracovníci OMP Ř LČR, kteří budou pro určené organizační jednotky podniku zabezpečovat informační servis a odborné poradenství. Bude se převážně jednat o pracovníky, kteří měli dané případy na OMP Ř LČR ve své agendě.

Významnou roli při vyřizování případů musí sehrát pracovníci právní služby na OI LČR, stejně jako metodici pro katastr a restituce.

Předpokládám, že většina případů se po určité zapracovanosti našich zaměstnanců stane, dovolím si říci, rutinní záležitostí. Samozřejmě budou případy složitější i velmi složité, kde bude potřebná součinnost a odborná pomoc podniku a oblastních inspektorátů LČR.

Přesun kompetencí

Vedoucí všech organizačních jednotek podniku obdrželi od GR LČR pověření, které je podle Zákona č. 219/2000 Sb. zmocňuje k rozhodování (v určených kategoriích majetku a úkonů nakládání s tímto majetkem), zda majetek státu, k němuž má náš podnik právo hospodařit, je

nadále nepotřebný. Dále Pověření zmocňuje příslušné vedoucí organizačních jednotek podniku k naložení s tímto majetkem způsobem a za podmínek, vymezených právními předpisy a výše zmiňovanou podnikovou směrnicí.

Rozsah pravomocí uvedených ve Zmocnění bude vedoucími vnímán pravděpodobně rozdílně, domnívám se spíše jako opět nedostatečný. Věřím, že po jejich seznámení se s legislativními omezeními, které nám jako státnímu podniku dnes ukládají příslušné zákony (jmenovitě Zákon č. 219/2000 Sb.) pochopí, že náš zájem o posunutí pravomocí směrem k nim byl opravdový a konstruktivní.

Závěr

Co říci závěrem? Jestliže podnik LČR za dobu své existence přestál se ctí a bez skandálů složité období restitučních případů, rozsáhlých změn užívacích a vlastnických práv, bylo to díky vysoké odbornosti, morální úrovni a pracovnímu nasazení drtivé většiny našich zaměstnanců. Hrozně si přeji a věřím, že se i nadále budeme těmito zásadami řídit a udržíme vysoký kredit Lesů České republiky i v této společensky tak citlivé a vnímané oblasti.

Ing. Břetislav Jakubec, správní ředitel

Výskyt karanténních sypavek – *Mycosphaerella pini*, *M. dearnesii*

V letošním roce se ve větší míře objevují ohniska výskytu karanténních sypavek *Mycosphaerella pini*, *M. dearnesii* – viz. Lesnická práce č. 8/2000, str. 370-372. Do 30. května 2001 se jednalo o více než 20 ohnisek výskytu, zejména na Moravě, přičemž přibývá několik dalších ohnisek týdně.

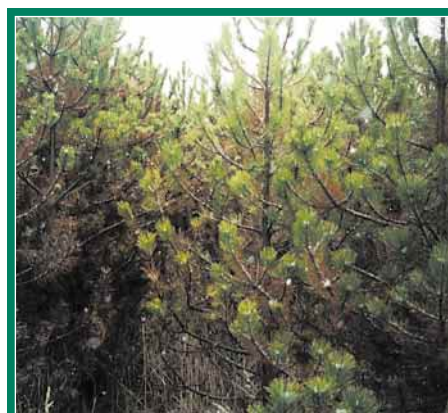
Podle informací státní rostlinolékařské správy nebude v lesních porostech nařizována likvidace, ale vlastník bude upozorněn na platnost ustanovení § 4 zákona o rostlinolékařské péči (viz dále), takže veškerá případná opatření bude hradit vlastník.

Vzhledem k tomu, že dosud nebyl v žádném případě prokázán přenos na borovici lesní a tyto sypavky jsou vázány zejména na borovici černou, případně další druhy (viz LP), a k šíření dochází s infikovaným sadebním materiálem a vzhledem k tomu, že dosud nebyly nalezeny přípravky a technologie pro dostatečně účinnou aplikaci v kulturách a nebylo prokázáno hromadné hynutí v souvislosti s výskytem těchto sypavek, připadá v úvahu tento postup:

- 1) Provéřit výskyt těchto sypavek v kulturách borovice černé, případně dalších citlivých borovic (ve správě LČR).
- 2) V případě výskytu nesmí být z těchto lokalit distribuován jakýkoliv borový materiál (vánoční stromky, klest, apod.). Přes malé riziko infekce se nedoporučuje skládkovat dříví v bezprostřední blízkosti napadených kultur.
- 3) Provéřit výskyt borovice černé na sousedních majetcích (plantáže, školky) a podle možnosti i výskyt sypavek.
- 4) V případě, že se v blízkosti nenachází

citlivé borovice a nehrozí další šíření, bude lokalita monitorována a k dalším opatřením bude případně přistoupeno podle výsledků zásahů na zkušebních plochách na LS Svitavy.

- 5) V případě, že se v blízkosti nachází plantáže a školky s citlivými borovicemi, na kterých dosud napadení nebylo zjištěno, budou zvažována další opatření, včetně případné likvidace napadených borovic.

Napadená kultura borovice černé na LS Svitavy

Ve školkách bude výskyt prověřovat státní rostlinolékařská správa, která v případě zjištění pravděpodobně nařídí likvidaci materiálu (za úhradu) a jako další opatření hrozí roční zákaz distribuce veškerého borového sadebního materiálu (vč. borovice lesní). Je proto nutné prověřit situaci u našich pověřených pěstitelů a na tyto sypavky je upozornit (týká se zejména dovozu borovice černé z Maďarska). Ohlašovací povinnost podle zákona není výše uvedeným postupem dotčena.

Zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči

§ 4 Základní povinnosti

Právníké nebo fyzické osoby, které vyrábějí, zpracovávají nebo uvádějí do oběhu rostliny nebo rostlinné produkty, a vlastníci pozemků nebo osoby, které je užívají z jiného právního důvodu

a) jsou povinni při své činnosti

1. omezovat výskyt a šíření škodlivých organismů tak, aby v důsledku jejich přemnožení nevznikla škoda jiným osobám a aby nedošlo k poškození životního prostředí a zdraví lidí nebo zvířat,
2. ohlásit výskyt nebo podezření z výskytu karanténního škodlivého organismu, stanoveného v prováděcím předpise, příslušnému orgánu rostlinolékařské péče buď přímo, nebo prostřednictvím obce,
- b) mohou provádět ošetřování rostlin nebo rostlinných produktů jen registrovanými přípravky způsobem stanoveným v § 29 a způsobilými mechanizačními prostředky (§ 35 a 37).

Péče o genofond lesních dřevin

- základ přírodě blízkého lesního hospodářství

Péče o genofond lesních dřevin představuje v současné době jednu z významných činností lesního hospodářství všech lesnických vyspělých zemí Evropy. Důležitost tohoto oboru lesnictví podtrhla ministerská konference o ochraně lesů v Evropě – Štrasburk 1990. Jednou z rezolucí, které přijala, byla rezoluce o zachování genových zdrojů lesních dřevin. Na její význam znovu upozornila konference v Lisabonu v roce 1998, kde v programu Euforgen byla přijata zpráva o jejím plnění. Rovněž státní lesnická politika České republiky koncipovaná v roce 1994 konstatuje, že záchrana a reprodukce genových zdrojů lesních dřevin patří v ČR k prioritním lesnickým úkolům. LČR v současné době obhospodařují více než 80 % genových základů, uznaných porostů pro sběr osiva, založených semenných porostů a v neposlední řadě i 95 % výměry stávajících semenných sadů. Na základě této skutečnosti je jen přirozené, že se LČR staly v České republice garantem za tuto oblast, která je mimo jiné i součástí národního lesnického programu. Pro naplnění

úkolů vyplývajících z péče o genofond lesních dřevin byla v organizační struktuře LČR vytvořena specializovaná funkce oblastního genetika. Dnes pracuje takovýto specialista u LČR pět a mají republiku rozdělenou do jednotlivých oblastí. Vypravil jsem se za jedním z nich - panem Josefem Červenským.

Region, který má pan Červenský na starosti, je vymezen těmito přírodními lesními oblastmi:

- 7 – Brdská vrchovina
- 10 – Středočeská pahorkatina
- 12 – Předhoří Šumavy a Novohradských hor
- 13 – Šumava
- 14 – Novohradské hory
- 15 – Jihočeské pánve
- 16 (část) – Českomoravská vrchovina.

Jedná se o území lesních správ Telč, Pelhřimov, Český Rudolec, Jindřichův Hradec, Třeboň, Tábor, Milevsko, Vodňany, Spálené Poříčí, Český Krumlov, Kaplice, Vyšší Brod, Hluboká,

Nové Hradky, Železná Ruda, Nýrsko, Kácov, Ronov n. D. a lesních závodů Boubín, Konopiště a Dobříš. Při naší terénní pochůzce jsme navštívili PLO 12 a 13, LS Kaplice, Český Krumlov a LZ Boubín.

Náplň práce oblastního genetika

V obecné rovině lze říci, že oblastní genetik organizuje koncepční činnost v oblasti zachování a reprodukce genových zdrojů lesních dřevin v lesích spravovaných LČR a metodicky řídí pracovníky lesních správ a inspektory pro genetiku, pěstování a ochranu lesa na oblastních inspektorátech. Základním materiálem, který LČR v této oblasti vydaly, je „Koncepce zachování a reprodukce genových zdrojů lesních dřevin“. Práce oblastních genetiků se soustřeďuje především na péči o porosty uznané ke sklizni osiva, genové základny, semenné sady a klonové archivy, semenné porosty, matečnice, výběrové stromy, banku lesního

Přirozeně se zmlazující porost jedle bělokorné na LS Kaplice

Individuální výsadby třesně ptačí do bukových nárostů na LS Č. Krumlov

Oblastní genetik pan Josef Červenský

Přirozené zmlazení náhorního ekotypu borovice lesní na LZ Boubín

Přirozené zmlazení douglasky tisolisté na LZ Boubín

REPORTÁŽ

osiva a kontrolu pověřených pěstitelů LČR. Odborným partnerem a současně státem pověřenou institucí, která kontroluje a eviduje genové zdroje lesních dřevin, je Výzkumná stanice VÚLHM v Uherském Hradišti.

Ve vymezené oblasti, v níž působí pan Červenský, se nachází, uznané porosty jehličnanů – kat. A 2 543 ha, kat. B 19 226 ha, celkem 21 769 ha; listnáčů – kat. A 527 ha, kat. B 1 985 ha, celkem 2 512 ha; 37 genových základů – 18 891 ha (SM, JD, MD, BO, BK, Db, JVk, LP); semenné porosty (číslo v závorce znamená počet): SM (75) 275 ha, BO (26) 64 ha, JD (2) 3 ha, MD (19) 43 ha, jehl. celkem (122) 380 ha, Dbs – (2) 5 ha, BK (7) 11 ha, list. celkem (9) 16 ha; semenné sady: SM (4) 15,79 ha, BO (6) 33,60 ha, Bobl (1) 0,96 ha, MD (4) 11,36 ha, DG (1) 1 ha, 68 ha, BK (3) 3,24 ha, LP (2) 2,99 ha, JVk (1) 1,68 ha, Jlh (1) 0,89 ha, Jld (1) 2,70 ha, TRp (1) 1,23 ha; výběrové stromy: SM 344, BO 114, JD 28, Bobl 34, MD 142, DG 65, VJ 5, DB 77, DBz 4, BK 41, JVk 55, LPm 80, LPv 4, JS 6, BR 44, Jld 6, TRp 20.

Porosty uznané ke sběru osiva

Oblastní genetik vyhledává ve spolupráci s příslušnou lesní správou porosty, které by měly být uznány ke sklizni osiva (kat. A, B), účastní se jejich uznávání, vede o nich evidenci a sleduje další vývoj těchto porostů. Při obnově LHP optimalizuje výměru uznaných porostů, zůstávají nejkvalitnější, snižuje se rozloha méně kvalitních uznaných porostů SM a BO, zvyšuje se výměra JD a listnáčů. Oblastní genetik plánuje a koordinuje sběry osiva jednotlivých dřevin na lesních správách v rámci celé oblasti, udržuje zásobu osiva, doporučuje uvolňovat přebytky a určuje, jak s nimi nakládat.

Genové základny, semenné porosty, výběrové stromy

V genových základnách kontroluje hospodaření a sběr osiva, dbá na jejich včasné rozpracování k přirozené obnově. Podle „Koncepce“ by měl každou genovou základnu navštívit alespoň jedenkrát za pět let. Stejným způsobem se stará o semenné porosty. Rovněž vyhledává výběrové stromy a organizuje jejich uznávání, evidenci, péči o ně a sběr reprodukčního materiálu. Stará se o banku lesního osiva, spolupracuje se Semenařským závodem v Týništi nad Orlicí a navrhuje, které oddíly osiva budou v bance dlouhodobě uloženy, především ohrožených populací lesních dřevin.

Stávající zásoby osiva většiny dřevin, uložené v Týništi, jsou poměrně vysoké a přesahují desetiletou potřebu LČR pro tuto oblast. Proto se zásoby snižují, a to především u smrku a borovice z některých PLO.

Semenné sady

Péče o semenné sady začíná již výběrem roubů, určením plochy pro založení a zalesnění. Po založení je důležité tvarování jednotlivých roubovanců, které rozhoduje o budoucí kvalitě. Do 5 – 7 let věku je pan Červenský provádí osobně, poté péči o semenné sady včetně sběru osiva smluvně vykonávají zkušené firmy. Genetikovi přísluší kontrola a dozor a zodpovídá za využití osiva. Semenné sady jsou v majetku lesních správ. V současné době se testují potomstva semenného sadu třeboňské borovice na LS Vodňany, Třeboň, Jindřichův Hradec a připravuje se testování potomstva semenného sadu náhorního ekotypu borovice lesní na LS Vyšší Brod, Kaplice a LZ Boubín.

Pověření pěstitelé, osvětová činnost

Při práci s pověřenými pěstiteli, kterých je v současnosti 22, se oblastní genetik zaměřuje na kontrolu množství a kvality sadebního materiálu, snaží se sladit potřeby lesních správ s jejich nabídkou tak, aby byl dodržen plán ročního zalesnění. Podílí se na přípravě smluv, pravidelně jednotlivé pověřené pěstitele hodnotí podle daných kritérií. Velmi důležitá je osvětová a informační činnost mezi personálem lesních správ. Formou seminářů a pochůzek se v poslední době pan Červenský zaměřil na školení o nové normě sadebního materiálu, rozlišování druhové čistoty dubů a rozpracování porostů pro přirozenou obnovu.

Příprava zákona o genových zdrojích

Kromě plnění pracovních povinností je pan Červenský aktivně činný v Komisi pro genetiku, šlechtění a reprodukci lesních dřevin při ČAZV. V současné době se také podílí, na základě pověření náměstka ministra zemědělství, na práci komise pro přípravu zákona o genových zdrojích, jejímž cílem je do konce roku připravit věcný záměr a paragrafované znění tohoto zákona.

Terénní pochůzka

Protože za jeden den nebylo možné obsáhnout celou problematiku práce oblastního

REPORTÁŽ

genetika, navštívili jsme při naší pochůzce čtyři ukázky v PLO 12 a 13, na LS Kaplice, LS Český Krumlov a LZ Boubín – porost s přirozeným zmlazením jedle, výsadby třešně ptačí vypěstované metodou in vitro, genovou základnu modřinu a přirozené zmlazení douglasky.

Jedle bělokorá

Jedle bělokorá patří mezi ohrožené dřeviny, v PLO 12 kleslo její zastoupení ze 30 % v přirozené druhové skladbě na pouhých 3 % ve skladbě současné. Existuje zde jediná genová základna o výměře 1 763 ha se sporadickým zastoupením jedle. Z hlediska další reprodukce se jeví příznivější situace mimo oblast genové základny, zejména na LS Vodňany a Kaplice, kde již od roku 1992 bylo započato s cílenými postupy přirozené obnovy jedle v několika porostech. V navštíveném porostu na LS Kaplice je cílem přirozenou obnovou dosáhnout založení semenného porostu, a to do roku 2005 o výměře 5 ha. Celková výměra semenného porostu by mohla postupně dosáhnout až 10 ha. Dalším opatřením in situ v této oblasti je dosažení přirozené obnovy na dalších 5 ha v jiných porostech do roku 2010. Jako příměs převážně v podsadbách by měla být jedle vysazena na 80 ha v letech 2000 – 2010 (opatření ex situ).

Třešeň ptačí

V posledních desetiletích se třešeň ptačí stala na jedné straně kriticky ohroženou dřevinou, ale na druhé straně se jí v Evropě věnuje značná pozornost, protože může nahradit v nábytkářském průmyslu dřevo ze stromů tropických pralesů. Jednou z cest záchrany třešně ptačí je její pěstování metodou in vitro. O této metodě již bylo napsáno několik článků v odborných lesnických časopisech. U nás s ní začal VÚLHM Jíloviště-Strnady a po zvládnutí metodiky se poloprovozního odzkoušení ujaly školky Olešná, které dnes patří Lesní společnosti Jihočeské lesy, a. s. Přesto stále zde chybí provozní zkušenosti. Proto se pan Červenský rozhodl založit několik provozních ploch, na nichž se bude sledovat vývoj jednotlivých klonů. Tak bylo postupně v letech 2000 – 2001 vysazeno 13 ploch celkem s 5000 sazenicemi (jednoletky vypěstované in vitro) ve sponu 4x4 m, každý klon v jedné řadě, a doplněné dubem, klenem, bukem, lípou. Dalších 20 000 sazenic bylo vysazeno jako jednotlivá příměs do bukových nárostů. Ovšem tento způsob množení s sebou nese jistá rizika a lze jej považovat pouze za doplňkový. Základem musí podle slov pana Červenského zůstat generativní rozmnožování. Za tímto účelem našel

v oblasti Šumavy 37 výběrových stromů třešně ptačí, z nichž sebral rouby a založil semenný sad na Lesní správě Třeboň. Příští rok by již chtěl sbírat osivo.

Modřín evropský

Třebaže je na Šumavě modřín nepůvodní, rostou zde nádherné populace modřínu původem z Alp ve směsi se smrkem, bukem i jedlí. Nepotvrzuje se tak domněnka, že alpský modřín se v našich podmínkách vyznačuje nekvalitním šavlovitým růstem, naopak. Proto je žádoucí i jeho přirozená obnova, zvláště v genové základně, kterou jsme navštívili na LZ Boubín, polesí Zatoň. Přirozená obnova modřínu, ale i jiných dřevin však naráží na problém masivního, spontánního zmlazení buku, který je utlačuje. Po shlédnutí dalších ploch, donekdávna ještě smrkových s jednotlivě vtroušeným bukem a dnes výhradně s bukovým nárostem, leckoho napadne, že na Šumavě nastává éra buku. Pokud v těchto polohách budeme chtít udržet i jiné dřeviny – jedli, smrk, modřín – budeme je muset v rámci výchovy intenzivně protěžovat a redukovat zastoupení buku.

Douglaska tisolistá

Pěstování douglasky v lesích České republiky počalo již v polovině 19. století. Na mnoha místech dosáhli lesníci velmi dobrých výsledků. Jednu z takových lokalit s masivním přirozeným zmlazením douglasky je možné dnes spatřit na LZ Boubín. Přestože je douglaska u nás nepůvodní dřevina, určitě se zaslouží naší pozornost, a to nejméně ze dvou důvodů: jednak s ní máme více než stoleté prokazatelně dobré hospodářské zkušenosti, jednak se projevuje velmi tolerantně k nejrůznějším půdním podmínkám. Na půdách hnědozemního typu si udržuje příznivou formu humusu, poměrně dobře regeneruje a lépe snáší sušší oblasti než smrk. Rovněž vykazuje vyšší odolnost proti vývrátům a zvyšuje stabilitu porostů. Bližší informace o douglasce v českých zemích zveřejnil Josef Červenský v Lesu zdar – Genetika 2001.

Jan Řezáč

1. Genová základna modřínu na LZ Boubín
2. Přirozeně zmlazený modřín ohrožený agresivním bukovým nárostem, kterému se daří ve stinném prostředí. Nanejvýš nutné je citlivé prosvětlení porostu, aby mohl modřín dorůst
3. Semenný sad modřínu na LZ Boubín
4. Zkusná provozní plocha s vysazenou třešně ptačí vypěstovanou metodou in vitro, určená k testování jednotlivých klonů na LS Č. Krumlov
5. Semenaček náhorního ekotypu borovice lesní
6. Přirozené zmlazení vysoce kvalitního porostu douglasky

Exkurze na lesním majetku pana barona Rotenhana

Dne 18. května t. r. se uskutečnila exkurze asi 45 pracovníků našeho podniku – inspektorů pro genetiku, pěstování a ochranu lesa, vybraných lesních správců a některých dalších – do lesů pana barona Rotenhana. Již se pomalu stávají tradicí návštěvy českých lesníků na lesním majetku pana barona. Zajiště to je pro jeho výjimečně jednoduchý přírodě blízký způsob hospodaření, rázovitou postavu a svérázný výklad lesnických nauk. Nejinak tomu bylo i tentokrát a organizátoři se netajili s tím, že jim jde především o to, aby se další čeští lesníci mohli seznámit s tímto lesním majetkem a našli zde inspiraci pro svoji práci. Neutuchající zájem potvrzují i články v našem odborném lesnickém tisku (LP 2/1998, LZ 7/2000). O to je těžší napsat něco nového. Proto jsem zvolil možná neobvyklou formu diskuse o přínosu exkurze pro pracovníky LČR s kolegy, kteří se návštěvy zúčastnili, Ing. Jiřím Kopicem a Ing. Vladimírem Krchovem. Snad mne k tomu inspirovala jedna poznámka v davu, že je to jako ukázka sice hezké, ale v našich podmínkách nerealizovatelné.

Na začátek zopakujeme čtyři zásady hospodaření pana barona, které fascinují svojí jednoduchostí: žádná holá seč, pouze a výhradně přirozená obnova všech dřevin, bohatá druhová a vertikální struktura porostů, intenzivní lov zvěře.

Obnova lesa

Ing. Kopic: Nejdůležitější z výkladu pana barona mi připadá to, aby se lesník díval nahoru do korun, kde mu vzniká hodnota, a ne dolů na to, kde co roste. On přeci nebude bezhlavě uvolňovat přirozené zmlazení, které mu naléto i tam, kde s ním ve svém záměru nepočítal. To by si asi měl odnést i pracovník LČR. My samozřejmě nemůžeme uplatnit všechno to, co uplatňuje pan baron na svém majetku, protože on se nesporně chová jinak – zodpovídá se pouze sám sobě. Ale myslím si, že pro nás lesníky, které si najal stát pro spravování svého majetku, je hrozně důležité to, abychom nezaměňovali příčinu a důsledek. Abychom kvůli tomu, co často považujeme za hospodářskou nutnost – uvolnění přirozené obnovy – neztráceli hodnotu, tj. přírůstek na kvalitní horní etáži, kterou předčasně smýtíme pro uvolnění přirozeného zmlazení, a nezapomínali cíleně rozpracovávat ostatní porosty k obnově. Abychom nebyli ve vleku nahodilých těžeb a uměli prosadit cílené hospodaření a dlouhodobý záměr odborného lesního hospodáře.

Ing. Řezáč: Přirozené zmlazení není cíl, ale pouze prostředek.

Ing. Kopic: Smyslem jeho hospodaření je vydělat peníze a do toho zapadá i přirozené zmlazení.

Ing. Krchov: Cílem jsou jednoduše peníze, které rostou v té nejvyšší etáži jeho lesa. Přirozená obnova je jakýsi prostředek, jak dosáhnout bohaté struktury porostu a zajistit to, aby se k těm samým penězům dostali za 100 – 200 let i jeho pravnucci a přitom, aby on do zalesňování nemusel dát ani feník. Pan baron pracuje se světlem, které pouští do porostu a sklízí to, co narostlo v horní etáži. Tedy to, co potřebuje sklídit proto, aby „uživil“ sebe a svoji početnou rodinu.

Ing. Kopic: Ale to je to, co se obávám, že u našeho státního podniku tak úplně nejde, protože jsme svázáni určitými předpisy – musíme dodr-

Zleva: pan baron Rotenhan, tlumočnice Jana Pechová, Ing. Vladimír Krchov a Ing. Jiří Oliva, generální ředitel LČR

žet určitý obnovní cíl, musíme mít určitou druhovou skladbu, musíme zajistit minimální procenta MZD atd. Takže u nás v určitých případech bude i přirozené zmlazení cílem.

Ing. Krchov: Byla škoda, že jsme nemohli navštívit také druhou část majetku pana barona, kterou přikoupil asi před 15 – 20 lety. Původně to byl klasický pasečný les věkových tříd, v podstatě jehličnaté monokultury s malou příměsí listnáčů. Tuto část začal celoplošně převádět na les podobně druhově bohatý, tak jako majetek, který jeho rodina obhospodařuje tímto způsobem bezmála 100 let. Tato ukázka by byla pro naše podmínky asi zajímavější. My jsme viděli už výsledek osmdesátiletého hospodaření. Ale nepochybně se předtím jednalo rovněž o pasečný, smrkový, monokulturní les, s nějakou menší příměsí ostatních dřevin. Nemohlo to být jinak, protože společenské zadání pro lesní hospodářství ve střední Evropě bylo všude stejné – dostatek smrkového a borového stavebního dříví.

Myslivost

Ing. Řezáč: Tato přestavba lesa by nebyla možná bez radikálního přehodnocení vztahu k myslivosti.

Ing. Kopic: Poučka, kterou on zastává, že chce-li bezproblémově pěstovat les bez nákladů, tak musí střilet zvěř, skutečně není otázkou myslivosti. Jde spíš o to, co je pro nás přednější. Jestliže je naším úkolem vypěstovat kvalitní, zdravý les, tak potom se zvěř musí držet v takových počtech stavech, kdy rozvoj lesa neomezuje. Myslivost je v takovémto hospodářském lese druhotná. Mám zde nastavenou určitou mez únosných škod a do této výše mohu hovořit o chovu zvěře. Jakmile bude zvěř tyto mantinely překračovat, tak je to špatně. A proto, aby se zvěř do těchto mantinelů dostala, musí padnout řada mysliveckých zásad, např. veškeré ohledy na trofejové hodnoty či sílu zvěře. Říkám to nerad, protože jsem sám myslivec, ale myslím si, že padnout musí. Samozřejmě kromě věcí eticky nepřijatelných, například lovu plné nebo vodící samičí zvěře. Přijatelné by měly být nátlaky na srnčí, snad i lov brokem – to, co u nás není povolené. Doba lovu by se měla prodloužit na maximum, s ohledem na zmíněné etické hranice. Přesto je nesporné, že takhle pestrá skladba

OKÉNKO K SOUSEDŮM

porostů je pro zvěř daleko úživnější, Mohou zde přetrvávat vyšší stavy zvěře než v monokulturách.

Ing. Krchov: Rozhodně se nemusíme obávat toho, že by pan baron decimoval zvěř. On na tomto svém majetku, jehož rozloha je 1200 ha, dlouhodobě každoročně loví kolem 100 kusů srnčího. Ale na co je potřeba rezignovat, tak tedy nikoliv na množství, ale na jakési představy o chovu zvěře a chovných hodnotách. Těch 100 kusů střílí zhruba 5 – 6 lidí a jedná se o velmi časově náročnou činnost. V jeho pestrých bohatě strukturovaných porostech není jednoduché zvěř ulovit, proto nemůže čekat, až potká nějaký slabší kus. Prostě to, co potká, zastřelí a ty chytřejší nepotká. Ti ale stále přežívají v takovém množství, které mu dovoluje příští rok zase ulovit 100 kusů srnčího. To znamená, že kdyby se podřídil nějakým chovatelským kritériím, tak by mu počet zvěře výrazně narostl a likvidoval diverzitu a strukturovanost porostů, potažmo peníze, které by následně musel dávat do umělé obnovy a ochrany porostů proti zvěři.

Rodina pana barona pěstuje své lesy již téměř 100 let jako jednotlivé až skupinovitě výběrně, ve spodní etáži je vždy zachovaná pestrá směs dřevin

Legislativa

Ing. Řezáč: Pan baron jako poslanec bavorského zemského parlamentu se snaží změnit zákony o myslivosti a o lesích, byť podle něj jejich legislativa vlastníky lesů nijak zásadně neomezuje ve způsobu hospodaření.

Ing. Kopic: Bohužel, vypadá to, že v našem Parlamentu absolutně neplatí odborné argumenty. Náš Parlament je schopen rozhodnout cokoliv a vůbec to nemusí být na základě odborné diskuse, ale podle toho, kdo má větší politickou sílu, které skupiny víc lobují. Samozřejmě to neplatí absolutně, ale zdá se, jakoby poslanci bavorského parlamentu používali více rozum.

Ing. Krchov: Naše situace je srovnatelná. Obdobným procesem, kterým prochází naše legislativa, prošla i legislativa bavorská s tím rozdílem, že tam nikdo nikdy nezpochybňoval základní právo vlastníka určit si, jakým způsobem bude jeho honitba utvořena a jak bude se zvěří hospodařit. Pan baron rovněž zmínil takové legislativní úpravy, které by naše myslivci mohli zajímat, například lov srnčí zvěře brokovou zbraní a brokem. Tato skutečnost však vyplynula z nutnosti lovu srnčí zvěře i v blízkosti velkých měst, v lesních komplexech, které jsou využívány k rekreaci a kulová zbraň je zde příliš nebezpečná. Parlament toto považuje za alternativu, která zde umožňuje výkon práva myslivosti, protože snižuje rizika pro návštěvníky těchto přírodních lesů.

Je důležité si uvědomit, že pan baron má na svém majetku pouze zvěř srnčí a černou. A černou má rád a říká o ní, že je pluhem lesa. Viděli jsme, že její stavy jsou značné. Má rád také sojky, protože rozmnožují jeho les. Výše odlovu srnčí zvěře mnohdy vede k domněnce, že les pana barona tvoří osamělý ostrov uprostřed polí a zvěř se do něj stahuje. Ale není tomu tak. Jeho majetek se rozkládá v poměrně lesnaté krajině a je součástí rozsáhlého komplexu lesů, v němž se nachází řada jiných majetků soukromých, obecních i zemských.

Ekonomika a certifikace

Ing. Kopic: Na několika stanovištích jsme shlédli výnosovou etáž borovice, skutečně nádherné, vysoké, rovné, hladké kmeny s objemem 4 – 5 m³. Nicméně nikde v jejich okolí jsem neviděl borový nálet. Zdálo se mi, že tímto způsobem hospodaření v těchto částech přemění druhovou skladbu lesa, který odkáže svým potomkům. Poroste tam sice podobně krásný les, ale místo horního patra výstavních borovic v něm bude horní bukové patro, protože většinou se tam zmlazoval buk nebo dub. Lze se tedy ptát, jestli změnou druhové skladby nezmění pro budoucnost výkon toho majetku z hlediska ekonomiky.

Ing. Krchov: Nemyslím si to. Borovice sice ubývá, ale viděli jsme spoustu stanovišť, kde se vyskytovala, byť byla zarostlá v buku nebo dubu. Ale pořád v množství, které mu dává potenciální možnost výběru. Se zárukou vždy mohl vypěstovat 100 – 200 borových kmenů do doby mýtnosti. Například hned na druhém stanovišti co dva metry koukala z buku špička borovice. Samozřejmě, jestliže jí nepomůže, tak o ni přijde, ale v opačném případě ji tam mít bude. Za velmi důležitý aspekt považuji právě tuto možnost volby.

Ing. Kopic: Asi jako každá metoda nic nemůže být absolutní. Jakmile člověk převezme nějakou myšlenku a začne ji totalitně prosazovat, tak je z toho vždycky malér.

Ing. Řezáč: U borovice jde hlavně o práci se světlem. Když do porostu pustí více světla, prosadí se borovice, když tam bude málo světla, prosadí se buk. Ví, že když dá borovici světlo, tak ona buk předroste. Zajímavým způsobem se pan baron díval na dřeviny nepůvodní, především smrk a douglasku. O smrku říkal, že je hostem v jeho lese, ale nezatracoval ho, protože se mu dobře zmlazoval a přinášel slušný výnos, třebaže tam trpí kalamitami. Říkal jen, že ho musí včas smýt, tedy kolem 80. roku věku. Podobně douglaska mu v 70 letech dává takový výnos jako žádná jiná dřevina, přitom ještě zvyšuje biodiverzitu a jiné dřeviny neutlačuje.

Ing. Krchov: Pan baron si nechal svůj majetek certifikovat podle systému FSC. Douglaska je jediná dřevina, kterou vnáší částečně uměle, a je zajímavé, že pro systém FSC nejsou nepůvodní dřeviny překážkou.

Ing. Řezáč: Místy bylo vidět i přirozené zmlazení douglasky. Přes veškerou strukturovanost se ani jeho lesům nevyhýbaly v minulosti různé menší nahodilé těžby, především větrné. Nejvíce jimi trpěl smrk, avšak díky pestré druhové skladbě to porosty většinou ustály. Ale tam, kde mu smrk padnul a vznikla nějaká plocha, tak ji nechal přirozenému vývoji. Viděli jsme jednu takovou plochu, starou asi 6 – 7 let o velikosti asi 0,5 ha, která se začínala krásně přirozeně zmlazovat a jak nám demonstrativně pan baron ukázal, kam hodil čepici, tam našel nějaký semenáček, byť zarostlý ostružinou a malinou. Z toho bylo vidět, že to je živné stanoviště, pravděpodobně ještě podmáčené, protože to bylo na úpatí mírného svahu. Ale jinak jsme buřň neviděli, nedá jí totiž tolik světla, aby měla šanci se prosadit a jakmile světlinu obsadí nárost dřevin, buřň se už neobjeví.

OKÉNKO K SOUSEDŮM

Ing. Krchov: Z pohledu našeho lesního práva bychom na takovýchto stanovištích asi nervově nevydrželi a uměle zalesnili, nebo možná vydrželi, ale museli bychom požádat o odklad zalesnění pro účely přirozené obnovy a mnohde by nás čekalo složité a únavné přesvědčování státní správy, že nejde o likvidaci podstaty lesa. Na těchto živých stanovištích to skutečně trvá kolem 10 let, než se v ostružině, malině a buřeni objeví špičky mladých stromků.

Ing. Řezáč: Kromě této jediné kalamitní plochy jsme viděli škody jen roztroušeně, jen tu a tam vyvrácený smrk, třebaže při velké vichřici v roce 1990 mu padlo asi 20 000 m³.

Ing. Kopic: Byly tam ještě vidět škody sněhem na mladých porostech, které pan baron nevychová. To považuji za slabost celé ukázky. Pan baron zřejmě nemá žádné dlouhodobé doklady o tom, jaké zásahy a kdy se

S postupujícím prosvětlením se začíná prosazovat borovice, která přerůstá buk

v porostech udělaly, nevíme, jak má svůj les zařízený, takže se nedá porovnat výnos jeho majetku s jiným majetkem v obdobných přírodních podmínkách, ale který je obhospodařovaný pasečným způsobem.

Závěr

Ing. Krchov: Myslím si, že základním kritériem výnosu je to, že z něho žije rodina pana barona. On by takto nehospodařil, kdyby se mu to nevyplácelo. Samozřejmě, že hospodaří podle lesního hospodářského plánu, ale tvrdí o něm, že je špatný. Docela mu věřím, protože popsat takhle bohatě strukturovaný les jde velmi těžko. Jeho rodina už dávno opustila uvažování o nějakých věkových třídách. A co se týče těžby a přírůstu, tak jeho děda si myslel, že přírůst je 6 m³ a těžil 4 m³, otec si myslel, že přírůst je 7 m³ a těžil 5 m³, a on si myslí, že přírůst je 8 m³ a těžil 6 m³. A přitom mu les pořád přibývá. Mezi jeho „povinnosti“ patří také chodit do hospody mezi lidi. Když se ho jednou soused ptal, z čeho vlastně žije, jestli z toho poslaneckého platu, tak mu řekl že ne, že žije z lesa. Ale soused mu to nevěřil, protože v jeho lese nebyla vidět žádná těžba. I lidé v Bavorsku mají těžbu spojenou s holou sečí, v lepším případě s násekem.

V kruhu naší diskuse se můžeme vrátit na začátek konstatováním, že pan baron nejdříve na podzim uzavře kontrakty na dřevo, domluví si ceny a sortimenty. Tím veškerá jeho péče o les začíná, teprve potom jde vyznačovat a přemýšlet, kde co uvolní. Ročně těží asi 7000 m³, ale není to dogma, kdyby byly nízké ceny dřeva a on nepotřeboval peníze, tak by pravděpodobně netěžil tolik, a opačně, když budou vysoké ceny, tak se zřejmě nebude ošívat a klidně ten rok vytěží víc.

Ing. Řezáč: Dokonce řekl, že pokud by někdo v pátek přišel, že chce 100 m³, tak mu je do středy příštího týdne dodá na místo. Má takový přehled o svém majetku, že ví, kde co potřebuje uvolnit, kde jaké množství dřeva lze odtěžít.

Jan Řezáč

DISKUSE

Limit pěstební činnosti a možný přístup k jeho stanovení

Na pěstební činnost vynakládáme více než 40 % tržeb za dříví. Je tedy zřejmé, že účelnosti a efektivitě takto použitých prostředků je nutné věnovat zvýšenou pozornost. Ne vždy totiž platí úměra, že čím více prostředků do lesa vložím, tím větší výnos mohu očekávat (v ekonomické teorii se tomu říká zákon klesajících výnosů). Hlavním ekonomickým nástrojem pro řízení nákladů pěstební činnosti u našeho podniku je limit nákladů. Jeho výše nepřímou určuje způsob a intenzita hospodaření v konkrétních podmínkách. V této souvislosti se jednoznačně ukazuje potřeba cílené a transparentní metodiky pro jeho stanovení. Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost se touto problematikou zabývat, dovoluji si zde uvést několik myšlenek.

Ekonomika a les

Je nesporné, že ekonomické zdraví našeho podniku při daných vnějších podmínkách závisí na příznivé relaci mezi výnosy a náklady. V krátkodobém horizontu jsou výnosy dány naší schopností realizace dříví na trhu, z dlouhodobého hlediska zejména hospodářskými opatřeními majícími na zřeteli strukturu, objem a kvalitu produkce dřeva. Na druhé straně ekonomickou situaci ovlivňují výdaje na budování a údržbu infrastruktury lesa, personální zajištění správy lesního majetku a náklady spojené se zajištěním kontinuity ekonomického využívání lesa s důrazem na maximalizaci hodnoty výstupu (souhrnně nazývány jako náklady na pěstební činnosti) vyjádřené ve svém finále peněžními jednotkami.

Úvahy o možném omezení produkce dřeva v našich lesích ve prospěch jakýchkoli ostatních funkcí považuji za produkt doby, ve které žijeme. Člověk je nedílnou součástí přírodního prostředí a je nucen ke svému životu využívat své okolí. Je na něm, jestli to bude dělat v míře nezbytně nutné, s pokorou, úctou a respektem nebo s bezohledností a nenasyceností omezení. Ideje trvale udržitelného hospodaření v lesích pokládám za základy, na nichž vyrostlo středoevropské lesnictví, jež se vyvinulo ne z potřeby jednorázového vyčerpání zdroje, ale z nutnosti mít možnost využívat les dlouhodobě (teoreticky neomezeně dlouhou dobu). Je pouze na nás, jakým způsobem využijeme potenciál, který máme k dispozici.

Individuální ochrana sporadicky zmlazené jedle bělokoré na LS Jindřichův Hradec

Na tomto místě si dovoluji vyslovit možná odvážnou myšlenku, že vkládáním finančních prostředků do lesa nečiníme v převážné většině případů nic blahodárného pro les, nýbrž pro sebe. Les v našich přírodních podmínkách je přirozeným společenstvem a určitě by se mu nejlépe dařilo, kdyby byl z dosahu vlivu člověka. Veškerými pěstebními opatřeními sledujeme své krátkodobé či dlouhodobé cíle. Výjimkou jsou nesporně například imisní kalamitní plochy, kde jako lidé pocítujeme oprávněný stud a snažíme se ulevit svému svědomí.

Jsem přesvědčen o tom, že v kontextu uvedeného je hlavním kritériem lesnického hospodaření ne objem výkonů (počet hektarů zalesnění, kilometrů oplocenek, položených lapáků a podobně), ale výsledný efekt pro vlastníka (v dnešní době měřený finančním ziskem) indikující, zda-li náhodou neděláme práci pro práci. Je známo, že řada velkých firem ve světě se dlouhá léta zaměřovala na maximalizaci objemu produkce s menším důrazem na rentabilitu vloženého kapitálu. Časem se ukázalo, že v pozadí těchto strategií stály především zájmy manažerů (správců svěřeného majetku), kteří věděli, co jim dává prestiž, moc a požitky. Nestavme se do podobné role a mějme na zřeteli smysl naší existence jako lesníků.

Analýza současného stavu

Je zřetelné, že náš podnik od svého vzniku klade důraz na racionalitu a efektivitu. To se projevuje i v tlaku ředitelství na snižování nákladů pěstební činnosti. S postupem doby však vyvstává potřeba nalezení jistých kritérií pro

posuzování úrovně hospodaření na jednotlivých organizačních jednotkách s potřebou nalezení úrovně optimálních nákladů, kdy budeme schopni dodržet všechna legislativní omezení a při předpokladu trvale udržitelného hospodaření bude poměr dlouhodobých výnosů k dlouhodobým nákladům maximální.

Přes veškerou snahu o objektivizaci metodiky pro stanovení limitů nákladů pěstební činnosti byla skutečnost v uplynulých letech taková, že konečnou výši limitů nákladů jednotlivých organizačních jednotek doposud významně ovlivňovaly zvyklosti dané zejména zažitými výrobními postupy v dané oblasti. Ve vztahu k celkovému objemu nákladů pěstební činnosti si musíme rovněž přiznat, že tyto jsou do určité míry určovány objemem disponibilních prostředků (ekonomickou situací podniku) a nejsme si jisti, že jsou ve všech případech využívány rozumně. Jako řešení se nabízí možnost vypracování nákladového modelu hospodaření diferencovaně podle stanovištních podmínek při respektování legislativy a přijatelné míry rentability. Tento postup sice považuji za žádoucí, nicméně se střetává se značnými obtížemi a momentálně pravděpodobně nemáme zdroje k tomu, abychom dospěli k uspokojivým a obecně přijatelným výsledkům.

Možné řešení

V současné době považuji za účelné provést optimalizaci rozložení celkového objemu dnes vynakládaných finančních prostředků mezi organizačními jednotkami podle vymezených kritérií. Takto stanovené limity nákladů by umožnily provést srovnání se stávajícím stavem

a byly jedním z východisek pro řízení nákladů pěstební činnosti v dalších obdobích.

Základní navrhované kritérium vychází z teze, že finanční vklady do lesa by měly být směřovány podle potenciálních výnosových možností stanoviště při zachování minimální péče o les na celé spravované výměře. Ve vztahu k průměrným nákladům na jednotku plochy je dále nutné zohlednit věkovou strukturu porostů a intenzitu obnovy v rámci dotčeného území. Vzhledem k tomu, že navrhovaný přístup vychází z potenciální rentability (k optimálním nákladům se teprve snažíme dospět), ale pouze z výnosových možností stanoviště s důrazem na efektivitu vynaložených prostředků, považuji za nezbytné zohlednit rovněž výrobní náročnost. V některých případech je potřeba vynaložení finančních prostředků z důvodů přímo nesouvisejících s běžným lesnickým hospodařením. Za oprávněné důvody pokládám zvýšené náklady na ochranu lesa v oborách a náklady související s větším odporem prostředí na imisních a stávajících kalamitních plochách. Popsané řešení je technicky proveditelné.

Postavení organizačních jednotek

Racionální vklady do lesa jsou výslednicí nejen stanovení jejich objektivní celkové výše, ale také způsobu naložení s disponibilními finančními prostředky provozními pracovníky. Domnívám se, že pro optimální alokaci limitních finančních prostředků managementem organizačních jednotek jsou rozhodující dva faktory. Prvním z nich jsou informace o použité metodice pro stanovení limitních nákladů, vstupu do výpočtu a trendech pro další období. Dále považuji za užitečné poskytnutí určité míry volnosti organizačním jednotkám ve věcech rozhodování o účelu a časovém rozložení využití svěřených finančních zdrojů. Jinými slovy, použití limitu nákladů pěstební činnosti není nutné vázat na jeden rok a výhradně pěstební činnost. Nabízí se možnost čerpání části limitu až v roce následujícím či jeho omezené využití na údržbu infrastruktury lesa. Důvodem je vlastní charakter lesnického hospodaření (na rozdíl například od strojírenské výroby). Za samozřejmost však naopak pokládám spojování poskytnutí finančních prostředků na plnění závazných hospodářských ukazatelů.

*Ing. Josef Trochta
ředitelství LČR, Hradec Králové*

Naučná stezka „Lužní les“ na Lesním závodě Židlochovice

Lužní les mezi Břeclaví a Lednicí na polesí Horní les je tradičním výletním místem pro mnohé obyvatele Břeclavi i návštěvníky Lednicko-valtického areálu. Lesní závod Židlochovice umístil do této pozoruhodné lokality novou naučnou stezku, která byla vybudována v rámci Programu zajištění cílů veřejného zájmu u LČR - (Program 2000). Od začátku dubna letošního roku se mohou seznámit pěší turisté i cyklisté s mnoha zajímavostmi při svém putování „Kančí oborou“ od bývalého pivovaru v Břeclavi až po romantickou stavbu umělé zříceniny Janohrad nedaleko Lednice.

Trasa naučné stezky v celkové délce 6,15 km vede po stávající značené zelené turistické trase a je zároveň trasou v síti cyklistických stezek „Moravské vinařské stezky“. Naučná stezka má 15 zastávek - 13 tematických tabulí a 2 tabule orientační s mapou na začátku a na konci trasy. Zahraniční návštěvníci se mohou s jednotlivými tématy seznámit rovněž, protože panely jsou dvoujazyčné (čeština, angličtina).

Jednotlivá zastavení se netýkají pouze specifické obory lidské činnosti - lesního hospodářství, ale jsou pokusem o představení lužního lesa v širších souvislostech. Kromě tématu, které vysvětluje princip lesního hospodářství, se návštěvníci mohou seznámit se zajímavostmi botanickými, entomologickými či se specifiky, jako jsou „hrůdy“ nebo jarní periodické tůně. Nebyly opomenuty ani věkovité duby, které pamatují dobu vlády knížecího rodu Lichtenštejnů a jsou charakteristickou dominantou celé trasy naučné stezky. Dva panely byly věnovány problematice nivních luk. Ochrana přírody jsou věnována zastavení o návratu bobra evropského na jižní Moravu a repatriaci některých ohrožených druhů rostlin a živočichů do obnovených tůň v lužním lese. Revitalizace a opatření zlepšující hydrologický režim lužního lesa na polesí Horní les, které byly zahájeny z iniciativy lesního závodu Židlochovice počátkem 90. let, je jedním z ústředních témat. Ve spolupráci s historiky byla připravena tabule, která seznamuje návštěvníky s dějinami nejstaršího osídlení nivy Dyje u Břeclavi.

Z hospodářsky významných dřevin je samostatně představeno 6 druhů typických pro tvrdý luh: dub letní, jilm vaz, jasan úzkolistý, habr obecný, lípa srdčitá a ořešák černý.

Na vybudování naučné stezky se podílely: Lesy České republiky, s.p., LZ Židlochovice, Český svaz ochránců přírody – základní organizace ZO 56/02 Břeclav, obec Lednice s podporou nadace Partnerství (program Greenways) a Okresní úřad v Břeclavi – všichni v rámci programu PHARE CBC. Na zpracování jednotlivých zastávek a tematických panelů se podílel kolektiv 9 autorů nejen z lesního závodu, ale i z MZ-LU Brno nebo z Masarykovy univerzity Brno. Výtvarné realizace tabulí naučné stezky a jejich výroby se ujala firma Bořek (Procházka) Produkce ze Zlína. Stojany vyrobila firma Patriot, s. r. o., z Břeclavi.

Vybudováním 15 zastavení naučné stezky „Lužní les“ aktivity LZ Židlochovice právě v této jedinečné části Lednicko-valtického areálu mezi Břeclaví a Lednicí zdaleka nekončí. K úkolům nejbližšího období patří příprava a výroba letáku (skládačky - mapy), v němž budou uvedeny základní informace o této naučné stezce v češtině, němčině i angličtině. Leták bude dán k dispozici informačním centřům, střediskům cestovního ruchu v regionu. Pro zájemce o podrobnější poznání problematiky lužního lesa bychom chtěli připravit i průvodce touto stezkou.

Po určité době (nejméně dvou turistických sezónách) bychom rádi zhodnotili získané zkušenosti s návštěvností naučné stezky. Již nyní máme připravenou variantu jejího rozšíření o část, která by byla věnována měkkému luhu s vrby, olšemi a topoly.

Naučná stezka je příspěvkem LČR k rozvoji turistického ruchu v Lednicko-valtickém areálu. O tom, zda se nám podařilo vzbudit zájem veřejnosti o problematiku lužního lesa, lesního hospodářství i o ochranu rostlin a živočichů, se budeme moci přesvědčit až z jednotlivých ohlasů návštěvníků. Věříme, že nová grafická úprava, včetně použití barevných fotografií, obrázků a schémat i zvolená témata, zaujme jak laickou veřejnost, tak odborníky – třeba i kolegy lesníky z ostatních koutů naší republiky.

Dr. Ing. Michal Hříb, LZ Židlochovice

Pozvání k procházce krajem hradu a zámku Kolštejna

V květnu roku 2000 předali oficiálně zástupci CHKO Jeseníky, obce Branné, Lesů ČR, s. p., Lesní správy Hanušovice a ZO ČSOP z Jindřichova u Šumperka k veřejnému užívání zrekonstruovanou naučnou stezku Pasák (dále jen NSP). Stezka odvozuje svůj název od stejnojmenné přírodní památky s územní rozlohou 2,5 ha, vzdálené 1,5 km jv. od Branné (okres Šumperk).

Význačný geologický a geomorfologický útvar - přírodní památka Pasák

Nově vytvořený poznávací okruh doznal oproti původní trase z roku 1980 podstatných změn v prodloužení trasy na 12,5 km i navýšení jednotlivých zastavení na 14. Texty a grafická vyobrazení vysvětlujících panelů byly značně rozšířeny. Tematicky pojednávají o přírodovědných, geologických, geomorfologických, technických, vojenských i stavebně-historických zajímavostech nejzápadnějšího regionu CHKO Jeseníky. Okružní trasa NSP je oboustranně průchozí s doporučeným výchozím místem u železniční stanice ČD v Branné.

Význačný geologický a geomorfologický útvar v lokalitě přírodní památky Pasák, na území Jeseníků zcela ojedinělý, je tvořen převážně vápnitými amfibolity, erlány a mramory. V amfibolitech jsou ukázkově vyvinuty žebrované pseudoškrapy. Pověstmi opředená skalní věž „Pasák“ svým profilem připomíná pastýře zkamenělého za nečestné chování vůči vlastní sestře i vládci jeseníckých hor Pradědovi. Úsek říčky Branné v severní části trasy prezentuje ukázkou zachovaného přírodního charakteru toku a jeho nivy; současný stav je výsledkem povodňového průtoku z července roku 1997. Alojzovské louky a pastviny ve východní části

trasy rozkvétají v období vegetace barevnou paletou lučních květů, vzácně lze spatřit exempláře mj. vemeníku dvoulistého či lilie cibulkonosné. Druhá pestrost fauny vypovídá o zdravém a vyváženém prostředí, velmi vhodném pro hnízdění krkavce velkého a čápa černého. Agrární haldy, promyšleným způsobem navršené při kultivaci orné půdy v minulých staletích, v současnosti přirozeně zarůstají svéráznými společenstvy flóry a staly se významným biotopem mnoha vzácných živočišných druhů.

Ukázkou technického umu našich předků je unikátní dílo lesní železnice s rozchodem 700 mm. Prázdné vozy do lesa tahali koně, ložené soupravy sjížděly k překladištím samospádem. Tento ve své době velmi efektivní svaz dlouhých klád z lokalit seči nahradil na přelomu 19. a 20. stol. původní formu dopravy palivového a milířového dříví - tzv. volnou plávku v korytech horských řek a potoků. U překládkové rampy pod hájovnou Banja luka končila 420 m dlouhá železniční vlečka normálně rozchodné železnice, zprovozněná roku 1888. Trať Hanušovice – Hlucholazy (Glucholazy v Polské republice) výrazně přispěla k rozvoji zdejšího průmyslu, především těžby a úpravárenství grafitu a mramorů.

Nejsevernější část trasy NSP prochází linieí objektů lehkého opevnění vz. 37 („řopíků“), budovaných v letech 1937 – 1938 v rámci čs.

obraně strategie. Po kontaktu s nájemci lze navštívit interiér rekonstruovaného pěchotního srubu ST.M.- S 50 „U trati“ s takticky výjimečně čelně řešenou střelnou pro palbu hlavní zbraně tohoto objektu těžkého opevnění.

Nejvýše položená partie vycházkového okruhu NSP (838 m n. m.) nad Předním Alojzovem nabízí výhledové panorama západní části Rychlebských hor, hornatiny Kralického Sněžníku se hřbetem Sušiny, Bukovohorské hornatiny v Orlických horách, Hanušovické vrchoviny s průlomovým údolím řeky Branné a malebný pohled na obec Brannou s bílé zřítčí siluetou věže farního kostela sv. Archanděla Michaela. Seskupení staveb pozdně renesanční architektury jejího centra vytváří jedinečný urbanistický celek, zvaný „moravský Betlém“. Název obce Kolštejn byl úředně užíván do roku 1949. Vznikl z německého Goldenstein (Zlatý kámen) a připomíná dávnou dobu zdejšího významného dolování zlata.

Okolí NSP skýtá množství variant užití značených i neznačených tras pro letní i zimní turistiku, dvoukilometrovým úsekem NSP souběžně prochází Moravská dálková cyklotrasa. Krajinářsky působivé okolí Branné nabízí nenáročné terény putujícím romantikům, rodinám i školním kolektivům; návštěvu lze doporučit odborníkům a příznivcům z řad přírodních, společenských i technických věd.

Jan Hauk, Miroslav Trávníček

Svitavský Den dětí

Den dětí v malebném areálu Svitavského rybníka Rosnička se uskutečnil první červnovou sobotu poprvé za organizační spoluúčasti LČR – LS Svitavy. Naším záměrem bylo přispět zábavnou formou k ekologické výchově dětí a mládeže a současně prezentovat před Svitavskou veřejností výsledky aktivit LS Svitavy na podporu veřejných funkcí lesa.

Spíše aprílové než červnové počasí, provázející přípravy akce, vzbuzovalo pocity marnosti a zbytečnosti. To však pouze do chvíle, než se z městského nitra blížily stále houstnoucí barevné špalíry dětí a rodičů. Na 1500 návštěvníků, uznalá slova na adresu organizátorů dětských soutěží a atrakcí, ale i nevšední výstavy výrobků a aktivit LČR, oslovující děti i rodiče, to vše vytlačilo deprese z mysli a chlad z těl ustoupil před hřejivými pocity, že námaha nebyla zbytečná.

Zuzana Nezajová, Jiří Horák

Poděkování

Jménem svým, pracovníků i dobrovolných aktivistů Domu dětí a mládeže a v neposlední řadě jménem dětí i rodičů – účastníků Dne dětí, chci vyjádřit poděkování všem pořadatelům z řad LČR za jejich nezanedbatelný vklad do organizace Dne dětí, který i jejich zásluhou můžeme považovat za zdařilý a bude tak, jak doufám hodnocen i svitavskou veřejností. Věřím, že i v příštím roce budeme v této spolupráci pokračovat a pracovníci LČR tak napomohou výchově nejmladší generace.

Jaroslav Charouz, ředitel DDM Svitavy

INFORMUJEME

Jak se dělá velká cena (FITASC GRAND PRIX v Loveckém parkúru)

Lovecký parkúr je v našich poměrech velmi mladá disciplína ve střelbě na asfaltové terče. Nikoliv však ve světě na západ od Aše, zde má parkúr dlouholetou tradici. Za ta léta se vytvořila mezinárodní organizace, celosvětový systém závodů a masová základna velmi kvalitních a náročných střelců. V České republice patří k průkopníkům parkúru LZ Konopiště a jeho ředitel Ing. Miroslav Jankovský. Ten se spolu s Ing. Waltem zasloužili o vznik nejlepší české parkúrové střelnice Vráž v roce 1999. Pořádáním několika mezinárodních závodů v minulosti si střelnice vydobyla vysokou prestiž, která vyústila v přidělení pořadatelství GRAND PRIX FITASC v roce 2001.

Série velkých cen probíhá na celém světě a má ročně 6 soutěží. V České republice se pořádala první velká cena v zemích bývalého východního bloku. To byla velká pocta a uznání kvality a úrovně střelnice Vráž. Ovšem pro udržení této úrovně bylo nutné před letošním GRAND PRIX dobudovat ještě další pevná stříliště na celkový počet šest. Dále se zpevnily stovky metrů cest a upravila parkoviště. Pro GRAND PRIX to však nestačí. Bylo nutné připravit, vyzkoušet a zaškolit více než 20 rozhodčích, kteří museli obstát na pevně dané mezinárodní úrovni. Též se muselo připravit dalších 10 střílišť. Závod tudíž probíhal na 16 střílištích. Nemačlou měrou se o konání velké ceny zasloužila i řada sponzorů. Generálním sponzorem byla již tradičně firma BROWNING, hlavními sponzory francouzská firma LAPORT, ale též BENZINA, a.s., a firma ELIT spolu s firmou CRC.

Vítězné hlavní kategorie - seniori

Díky všem obětavým osobám a firmám tak mohl 12. května vypuknout velký mezinárodní závod s vysokou střeleckou a organizační úrovní. Sjelo se 140 závodníků z 11 zemí (USA, Velká Británie, Belgie, Francie, Německo, Holandsko, Rakousko, Rusko, Estonsko, Maďarsko a Austrálie). Na 16 střílištích se každý den střílelo od časného rána do pozdního odpoledne. Technicky byla soutěž tak připravená a zabezpečená, že každá ze 76 vrhaček na všech 16 střílištích nevykázala žádnou zásadní poruchu. Rovněž organizační zabezpečení a hlavně práce všech rozhodčích byla na takové úrovni, že celý závod proběhl přesně podle časového harmonogramu a byl velmi vysoce hodnocen nejen střelci, ale též prezidentem FITASC pro lovecký parkúr p. Marcem Fontanou a mezinárodním rozhodčím FITASC p. Kraftlem. A tak se v neděli odpoledne mohli všichni střelci sejít a zúčastnit se vyhodnocení kategorií seniorů, veteránů, super-veteránů, juniorů a kategorie žen. Pro všechny vítěze byly připraveny hodnotné ceny. V hlavní kategorii seniorů byla 1. cenou brokovnice BROWNING Ultra a vítěz mistrovství ČR, které bylo v rámci závodů hodnoceno samostatně, obdržel brokový automat BROWNING Gold.

Na závěr závodu už zbylo pouze loučení. Bylo ovšem doprovázeno slovy chvály a uznání celé přípravy, organizace a hlavně pestrosti a náročnosti soutěže. A je nutné říct, že si toto vysoké uznání a ohodnocení všichni, kteří se na přípravě celého závodu podíleli, zasloužili. Pečlivá a precizní práce skutečně přinesla své výsledky. Můžeme se těšit na další střelecké soutěže ať už v roce 2001 v rámci poháru BROWNING nebo na další ročníky GRAND PRIX. A s největší pravděpodobností bude moci naše republika spolu s pořadateli a organizátory uvítat nejlepší evropské střelce v loveckém parkúru v roce 2003 na mistrovství Evropy.

Vítězné celkové klasifikace:

ženy – 1. Kopper Renate, 2. Schechenost Regine, 3. Oosterveen Joke;

muži – 1. Digweed George, 2. Goosens Joannes, 3. Reader Alan;

super veteráni – 1. Oliver Robert, 2. Braun Josef, 3. Knigge Ernst A.

veteráni – 1. Oosterveen Hans, 2. Thum Rudolf, 3. Traussnigg Hermann

Vítězné Mistrovství ČR: 1. Zázvorka Pavel, 2. Buksa Jan, 3. Rybín Milan

Vítězná družstva: 1. S. OLIVER, 2. DIE 3 KRUGELN, 3. LZ KONOPISTĚ

Miloš Vedral

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V měsíci červenci 2001 oslaví významná jubilea tito pracovníci LČR:

50

padesátiny:

3. 7.	Ing. Miloslav Kosen	LZ Konopiště
12. 7.	Karla Damková	OI Frýdek-Místek
16. 7.	Josef Herman	LS Jablonec n. N.
17. 7.	Miroslav Nakládal	LS Bruntál
20. 7.	Jana Novotná	LZ Židlochovice
24. 7.	Stanislav Foldyna	LS Bruntál
24. 7.	František Pohořalý	LZ Kladská
27. 7.	Petr Jung	LZ Židlochovice
29. 7.	Ing. František Bačík	LS Karlovice
31. 7.	Tomáš Černý	LS Ruda n. M.
31. 7.	Naděžda Novotná	LZ Židlochovice

60

šedesátiny:

11. 7.	Zdeněk Wrazel	LZ Židlochovice
29. 7.	Alois Drábek	LZ Kladská

Všem jubilantům blahopřejeme a přejeme
jim hodně zdraví a spokojenosti.

Zemřela paní Jiřina Beznosková

Dne 26. 5. 2001 náhle zemřela po krátké nemoci ve věku 58 let paní Jiřina Beznosková, hlavní účetní na lesní správě Nižbor. U LČR, s. p., byla zaměstnána od počátku vzniku lesní správy tj. 1. 11. 1992. Podílela se aktivně na všech činnostech, zejména při zavádění veškeré účetní i výrobní evidence pomocí výpočetní techniky. Na pracovišti byla oblíbená pro svoji pečlivost a odpovědnost, včetně jejího osobitého humoru. Na poslední cestě ji dne 31. 5. 2001 doprovodili všichni kolegové.

Čest její památce!

Ing. Karel Šmíd, zástupce lesního správce

Ukončení projektu Phare „Krušné hory – regenerace lesa“

Dne 15. května 2001 byla slavnostně ukončena realizace projektu CZ 9701/05.03 „Krušné hory – regenerace lesa“. Tento projekt byl spolufinancován z prostředků Evropské Unie, Programu přeshraniční spolupráce Phare (CBC Phare) částkou 1,039 mil. EUR (tj. 35,846 mil. Kč), což představuje 75,0 % celkových vynaložených nákladů, které činily 1,386 mil. EUR (tj. 47,817 mil. Kč). Slavnostního ukončení se zúčastnili zástupci Delegace Evropské Komise, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Centra pro regionální rozvoj ČR, Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva životního prostředí ČR, Euroregionu Krušnohoří, okresních úřadů Teplice, Most a Chomutov, investora a zhotovitele.

První „velký“ projekt CZ 9502/05.01 „Krušné hory – regenerace lesa“ o celkovém objemu 1,519 mil. EUR (z toho příspěvek Phare činil 0,577 mil. EUR, tj. 38 %), byl dokončen v červnu 1999. Druhý „velký“ projekt CZ 9604/05.01 „Jizerské hory – regenerace lesa“ o celkovém objemu 2,767 mil. EUR (z toho příspěvek Phare 1,179 mil. EUR, tj. 42,6 %), byl dokončen v červnu 2000. Následoval projekt CZ 9701/05.01 „Lužické hory – regenerace lesa“ o celkovém objemu 0,637 mil. EUR (z toho příspěvek Phare 0,310 mil. EUR, tj. 48,7 %), který byl dokončen v září 2000.

Poděkování za spolupráci při výstavbě cyklostezek v okolí Kladna

Vážený pane řediteli,

Chtěl bych vám touto formou poděkovat za pomoc vašeho podniku při budování lesních cykloturistických stezek v okolí města. Spolupráce s lesním správcem lesní správy Nižbor panem Houškou i ostatními zaměstnanci této instituce byla skutečně vynikající. Bez jejich pomoci by nebylo možné stezky vybudovat. Magistrát našeho města hodlá vybudovat lesní cykloturistický v celkové délce asi 33 km. Větší část okruhu bude vedena po upravených lesních cestách, zbytek po málo frekventovaných silnicích. V loňském roce se nám, právě za pomoci lesů ČR, podařilo vybudovat souvislou trasu v délce asi 15 km a v letošním roce bychom chtěli dokončit celý okruh okolo Kladna. Proto doufám, že spolupráce s vaším podnikem bude pokračovat i v dalších letech.

Ing. Jaroslav Obermajer,
předseda komise pro životní prostředí
Magistrátu města Kladna

Generální ředitel Lesů ČR, s. p., se zástupkyní Delegatury Evropské Komise v Praze slečnou Nolwenn Treguer u pamětní plakety Phare „Krušné hory – regenerace lesa“ dne 15. 5. 2001 na LS Litvínov

Koncem minulé vegetační sezony byl zdárně ukončen již čtvrtý „velký“ projekt tohoto druhu spolufinancovaný z Programu CBC Phare – CZ 9701/05.03 „Krušné hory – regenerace lesa“. Práce na jeho realizaci byly zahájeny v říjnu 1999 a dokončeny v říjnu 2000. Projekt realizoval osvědčený zhotovitel Krušnohorské lesy, a. s., Litvínov, který byl vybrán v mezinárodním výběrovém řízení. V rámci projektu byly vysazeny sazenice zejména na silně poškozených, obtížně zalesnitelných lokalitách, vykonány práce přípravné před zalesněním a práce následné, zejména ochrana sazenic proti škodlivým činitelům a hnojení či vápnění k sazenicím na lokalitách s půdou silně degradovanou vlivem působení imisí. Celkem byla provedena příprava půdy pro výsadbu na ploše 246 ha, vysázeno bylo 1,207 mil. sazenic, speciálními hnojivy bylo pohnojeno 0,876 mil. sazenic, ochrana proti škodlivým činitelům byla provedena plastovými chrániči u 98 tis. sazenic a oplocení výsadeb bylo provedeno v celkové délce plotu 23,7 km. Projekt byl realizován na území okresů Teplice, Most a Chomutov, na nejzávažněji imisemi poškozené náhorní rovině Krušných hor. I přes značnou náročnost a rozsah prací je zhotovitel provedl ve velmi dobré kvalitě. Kromě přínosů lesnicko-ekologických patří k přínosům projektu rovněž seznámení se zainteresovaných subjektů s pracovními postupy při přípravě a realizaci projektů v souladu s pravidly EU.

Program Phare CBC byl zahájen v roce 1994, přičemž do dnešního dne bylo vyčleněno na investice v příhraničních oblastech české republiky přes 200 mil. EUR (7,2 mld. Kč). Mnoho dalších projektů je ve fázi přípravy nebo schvalování, či ve výstavbě. Od roku 1994 bylo pro Českou republiku v rámci celého programu Phare (včetně programu přeshraniční spolupráce) uvolněno přes 620 mil. EUR, což je přibližně 22 mld. Kč

Podle tiskové zprávy Phare

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Výsledky lesnického výzkumu v Krušných horách

Sborník z celostátní konference konané v rámci Grantového programu Phare CZ 9804.02.01 v Teplicích, 1. 3. 2001.

Vyd. VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001
(darováno technické knihovně LČR HK)

Škodliví činitelé v lesích Česka 2000/2001

Sborník referátů z celostátního semináře Lesní ochranné služby VÚLHM Jíloviště - Strnady, Praha - Suchdol, 22. 3. 2001.

Vyd. VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001
(darováno technické knihovně LČR HK)

Nová strategie zpracování lesních hospodářských plánů

Sborník z celostátního semináře v Brně, 15. 5. 2001.

Vyd. MZLU, Lesnická a dřevařská fakulta, Brno, 2001
(přiděleno technické knihovně LČR HK)

Odkaz opočenského lesního hospodářství Huga Koniasse

Sborník z celostátního semináře v Opočně, 17. – 18. 5. 2001, a průvodce terénní exkurzí na LHC Opočno s ukázkami přeměn a převodů lesních porostů, započatých před více jak 50 lety lesním radou Hugo Koniassem a jeho pokračovateli.

Vyd. sborník - VÚLHM Jíloviště-Strnady, 2001, průvodce - LČR, s. p., Hradec Králové, 2001
(přiděleno a darováno technické knihovně LČR HK)

Řez dřevin ve městě a krajině Božena Gregorová

Cílem této publikace je stručné shrnutí základních pravidel řezu a snaha ozřejmit biologické souvislosti, které mohou pomoci správně se rozhodnout při různých způsobech řezu a lépe se orientovat mezi odlišnými názory na některé zákroky a posoudit, co je skutečně škodlivé a co naopak je ve prospěch stromu.

Vyd. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 2000
(přiděleno technické knihovně LČR HK)

Zelenými revíry s kamerou Ludvík Uhlíř

Známý autor fotografií zvěře a přírody Ludvík Uhlíř zprostředkovává na stránkách knihy zajímavá setkání s obyvateli přírody a dává nahlédnout do jejich tajemného života. Kniha je rozdělena podle měsíců do 12 částí. V každé z nich nalezneme originální momenty z naší přírody zachycené objektivem fotoaparátu. Celkem 208 převážně barevných fotografií na křídovém papíře doprovázejí popisky nejen v českém jazyce, ale rovněž v angličtině a němčině.

Vyd. UNIPRINT, s. r. o., Rychnov nad Kněžnou, 2001
(zakoupeno u autora pro technickou knihovnu LČR HK)

Jiří Uhlíř